

Prasa współczesna [wykł. 1]

Plan wykładu

1. Elementy typologii

2. Tło i efekty transformacji prasy po 1989 r.

- Przemiany ilościowe
- Przemiany jakościowe

3. Gazety ogólnopolskie po 1989 r.

Elementy teorii

Cechy prasy:

1. Nieograniczona ciągłość (nie jest przewidziane zakończenie)
2. Periodyczność (zwykle określona częstotliwość);
3. Wspólny tytuł;
4. Publiczne rozpowszechnianie;
5. Różnorodność treści (w ramach wydania i z numeru na numer)
6. Względnie stała szata graficzna.

Podziały prasy

❑ Według częstotliwości

- Dzienniki (2-7), tyg., dwutyg. ... roczniki, niereg.

❑ Według zasięgu

- Ogólnopolskie > regionalne > lokalne [sublokalne]

❑ Według formuły (funkcji)

1. Gazety;

2. Czasopisma:

- Opinii (np. społeczno-polityczne, społ.-kult.);
- Magazyny (wg tematyki i kręgów odbiorców);
- Specjalistyczne (fachowe, naukowe);

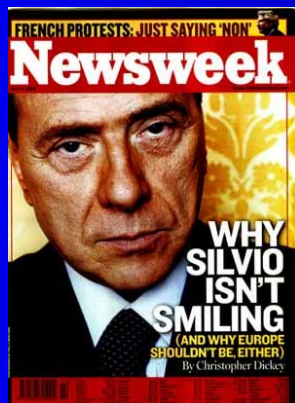
Gazeta

- Gazeta – czyli pismo którego celem jest rozpowszechnianie **aktualnych informacji**, interesujących możliwie **najszerszy** krąg publiczności.
- Często do gazet zalicza się wybrane dzienniki profilowane (zwykle sportowe i ekonomiczne).

Czasopisma opinii

- Pismo, którego celem jest **komentowanie** informacji uprzednio rozpowszechnionej.
- Prasa opinii najczęściej występuje jako pisma społeczno-polityczne, społeczno-kulturalne lub kulturalno-literackie.

Magazyny

- Niejednorodna grupa pism, których celem jest periodyczne dostarczanie treści interesujących określone (zwykle szerokie) kręgi czytelników.
- Magazyny zwykle unikają tematyki trudnej, operują łatwym językiem, są często bogato ilustrowane.
- Magazyny można dalej dzielić:
 - wg kręgów czytelniczych (np. kobiece, dziecięce);
 - wg tematyki (kulinarne, podróżnicze, muzyczne).

Prasa specjalistyczna

- Dzieli się na trzy zasadnicze grupy:
 - Pisma fachowe – służące popularyzacji i wdrażaniu osiągnięć naukowych w praktyce;
 - Pisma naukowe – służące utrwalaniu i upowszechnianiu oryginalnych wyników badań naukowych.
 - Inne (np. urzędowe)

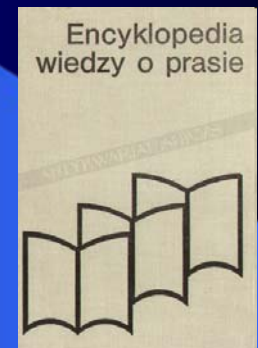
Lektura uzup.:

- S. Dziński: Typologia prasy. W: Dziennikarstwo i jego konteksty, Kraków 1991, s. 25-38.

Definicje pojęć wg:

- Słownik terminologii medialnej. Kraków 2006;
- Encyklopedia wiedzy i prasie. Kraków 1976.

Plan wykładu

1. Elementy typologii

2. Tło i efekty transformacji prasy po 1989 r.

- Przemiany ilościowe
- Przemiany jakościowe

3. Gazety ogólnopolskie po 1989 r.

Geneza prasy współczesnej

- Uwarunkowania transformacji prasy po 1989 r.
- Ogólne skutki zmian
- Zmiany ilościowe
- Zmiany jakościowe:
 - Ekonomiczne (dochody, reklama)
 - Warsztatowe (język, druk)
 - Czytelnictwo

Transformacja prasy czyli proces

Do 1989

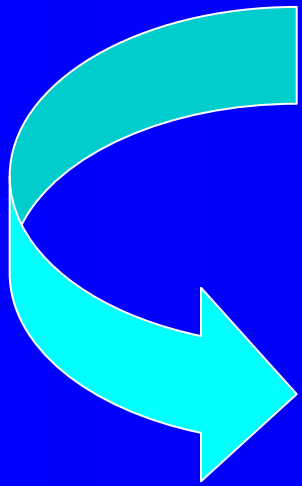
Prasa socjalistyczna

- narzędzie sprawowania władzy
 - politycznie zaangażowana
 - programowo aktywna (misyjna)
-

Prasa liberalna

- czwarta władza (pełni funkcje kontrolne)
- pluralistyczna
- programowo pasywna (komercyjna)

Po 1989

Uwarunkowania i problemy

Polityczne

- Reformy ustrojowe (1989/1990)
- Rozwiązanie PZPR (1990)

Społeczne

- ...
- ...

Prawne

- Likwidacja cenzury (1989/1990)
- Nowelizacja prawa prasowego (1990)
- Likwidacja monopolu RSW (1990/1991)

Ekonomiczne

- Wolna gra rynkowa
- Napływ kapitału zagranicznego

Skutki zmian [1]

	Przed 1989	Po 1989
funkcja	prasa programowo polityczna „prasa w sensie leninowskim”	prasa unika politycznego samookreślenia
zawartość	prasa „ misyjna ” – kształtuje gusta	prasa komercyjna – ulega gustom
liczba tytułów i ich zróżnicowanie	mało Kraków – 357 (rocznie)	bardzo dużo Kraków – 1185 (rocznie) – 400%

Skutki zmian [2]

	Przed 1989	Po 1989
dysponent	PZPR i satelici	kapitał i reklamodawcy
kontrola	cenzura	autocenzura
własność	państwowa / spółdzielcza	prywatna
inicjatywy wyd.	s. koncesyjny	s. rejestracyjny

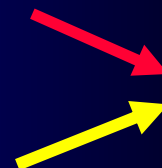
Zmiany ilościowe

Tytuły i nakłady 1988-2005

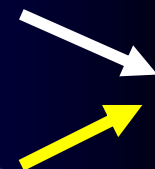
Tytuły

	1988	1995	2000	2005
Gazety	50	68	45	49
Czasopisma	2984	4380	5491	6672

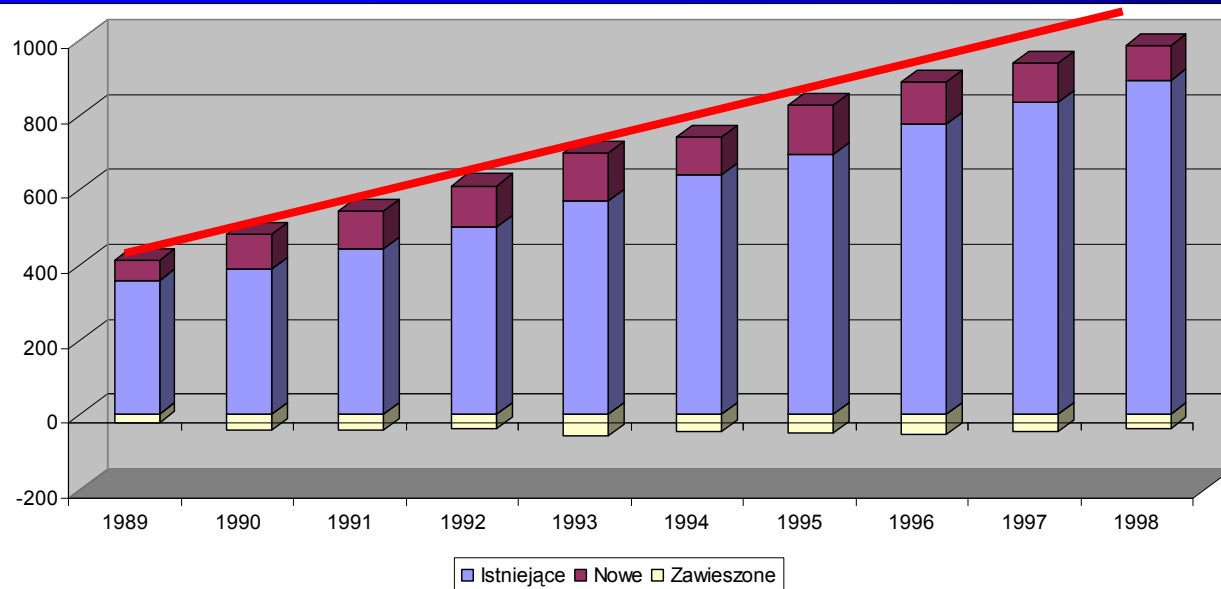

Nakłady

	1988	1995	2000	2005
Gazety	7823	4933	3949	5405
Czasopisma	46821	78901	68383	81453

Kraków - dynamika 1989-2004

Razem:

Do 1989: 357

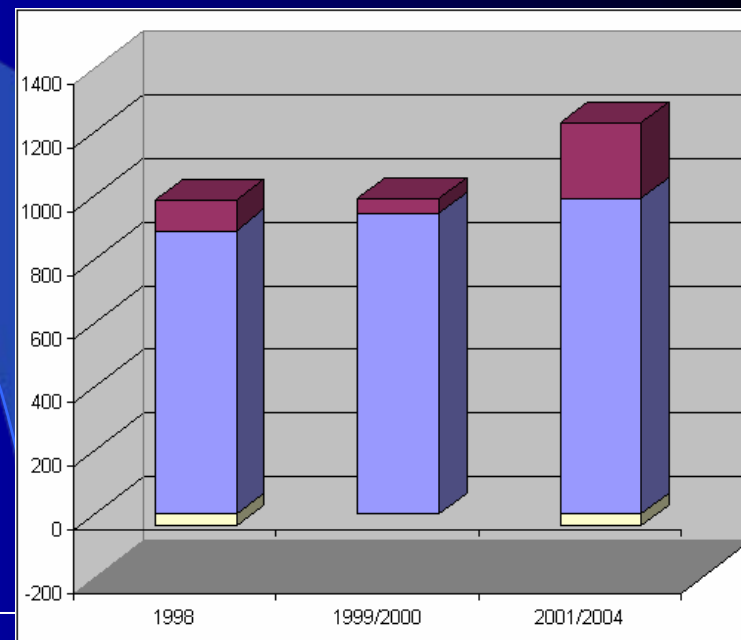
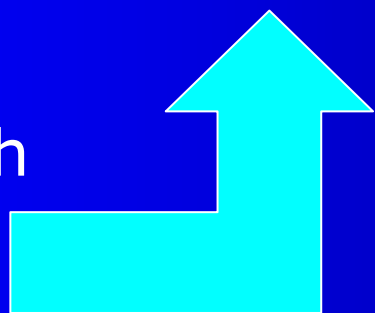
Nowe: 1305

Zawieszone: 477

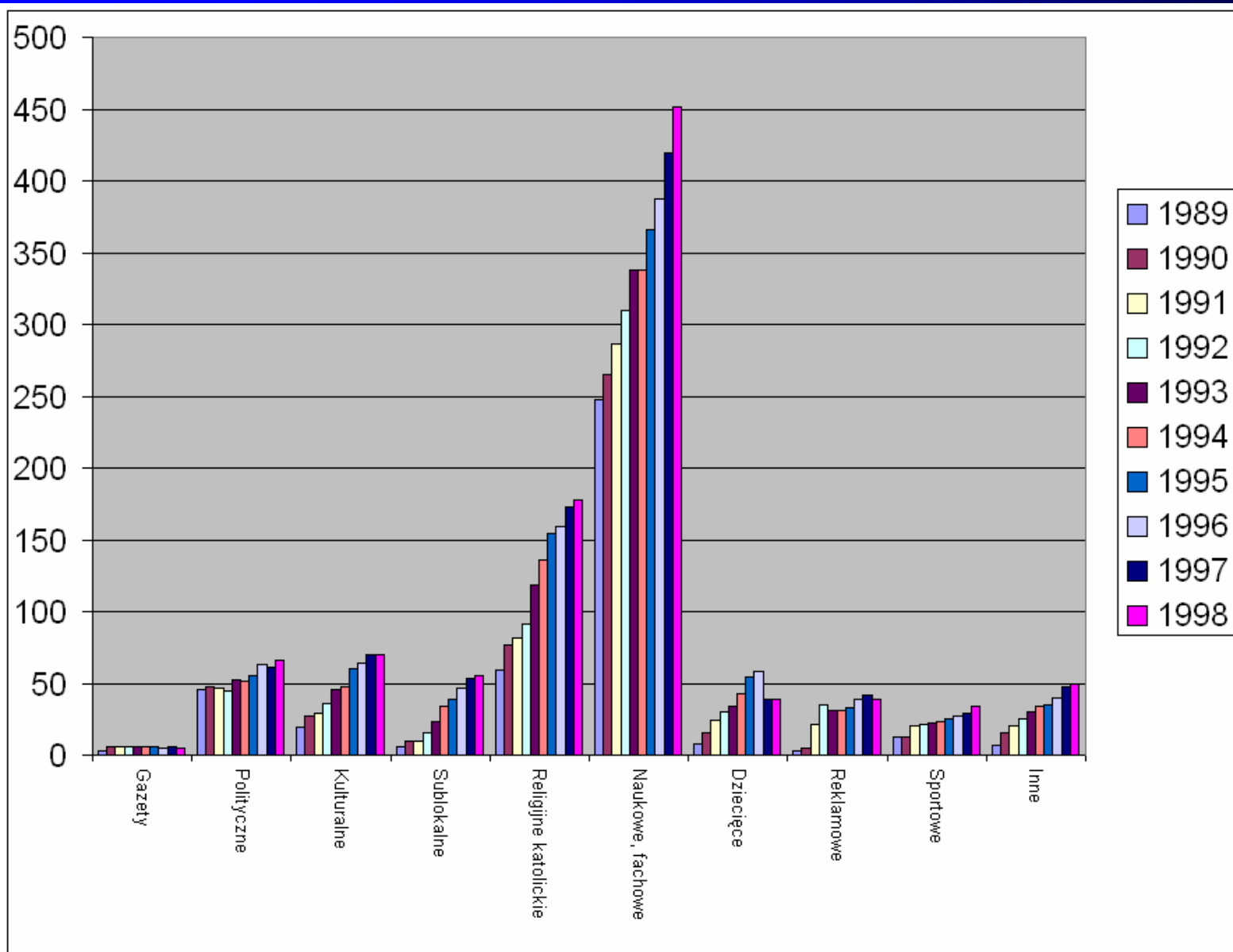
Ogółem: 1662

Istniejące: 1185

Okres
intensywnych
przemian
ilościowych
1989-1995

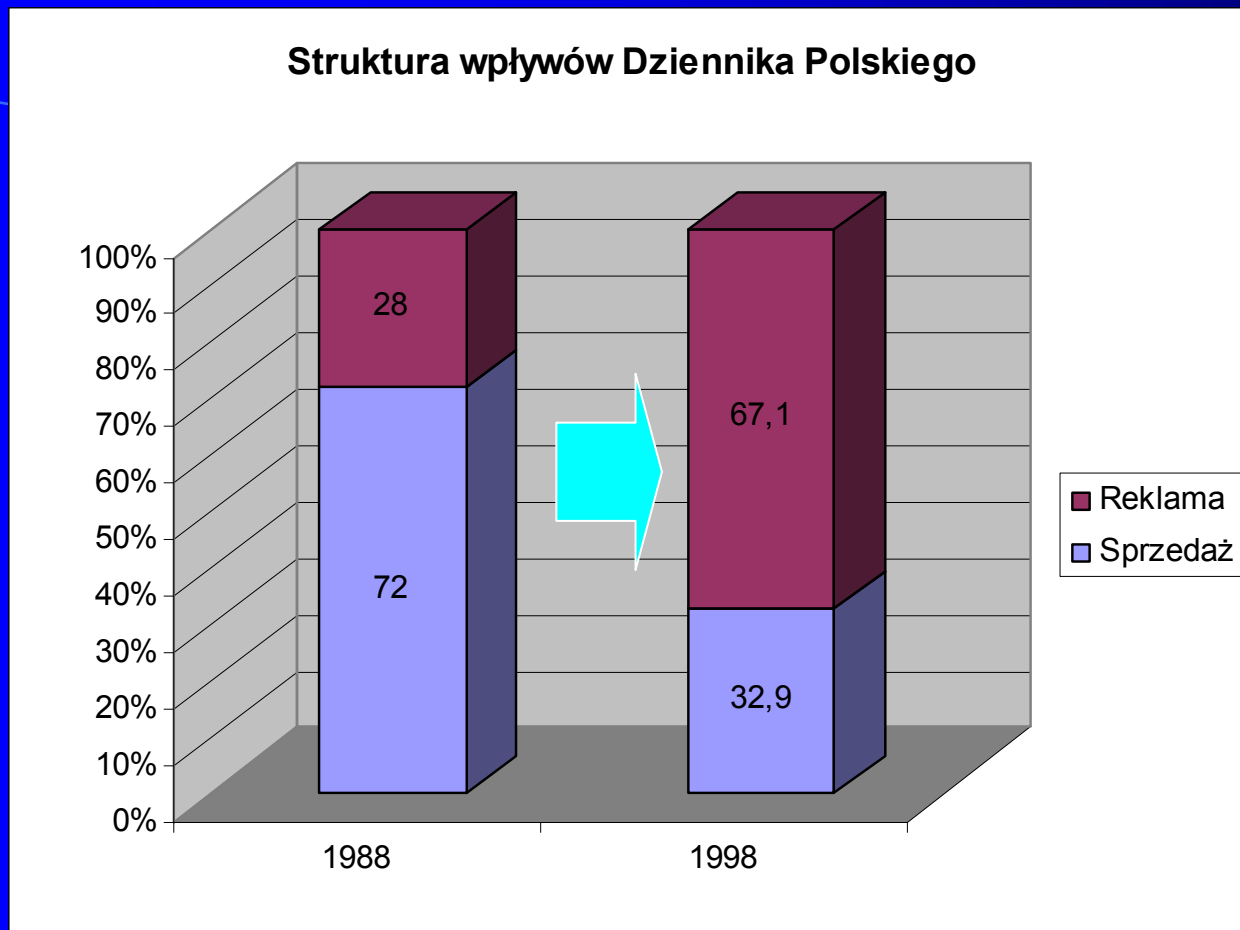
Typologia (dynamika zmian)

Przemiany jakościowe [1]

	Przed 1989	Po 1989
Struktura dochodów	80% - sprzedaż 20% - ogłoszenia	20% - sprzedaż 80% - reklama (a nawet 100%)
Zawartość reklamy	5-15%	40-55% (wzrost o 1100%)
Objętość gazety	mała 4-12 stron	b. duża (+800%) 36-72 stron

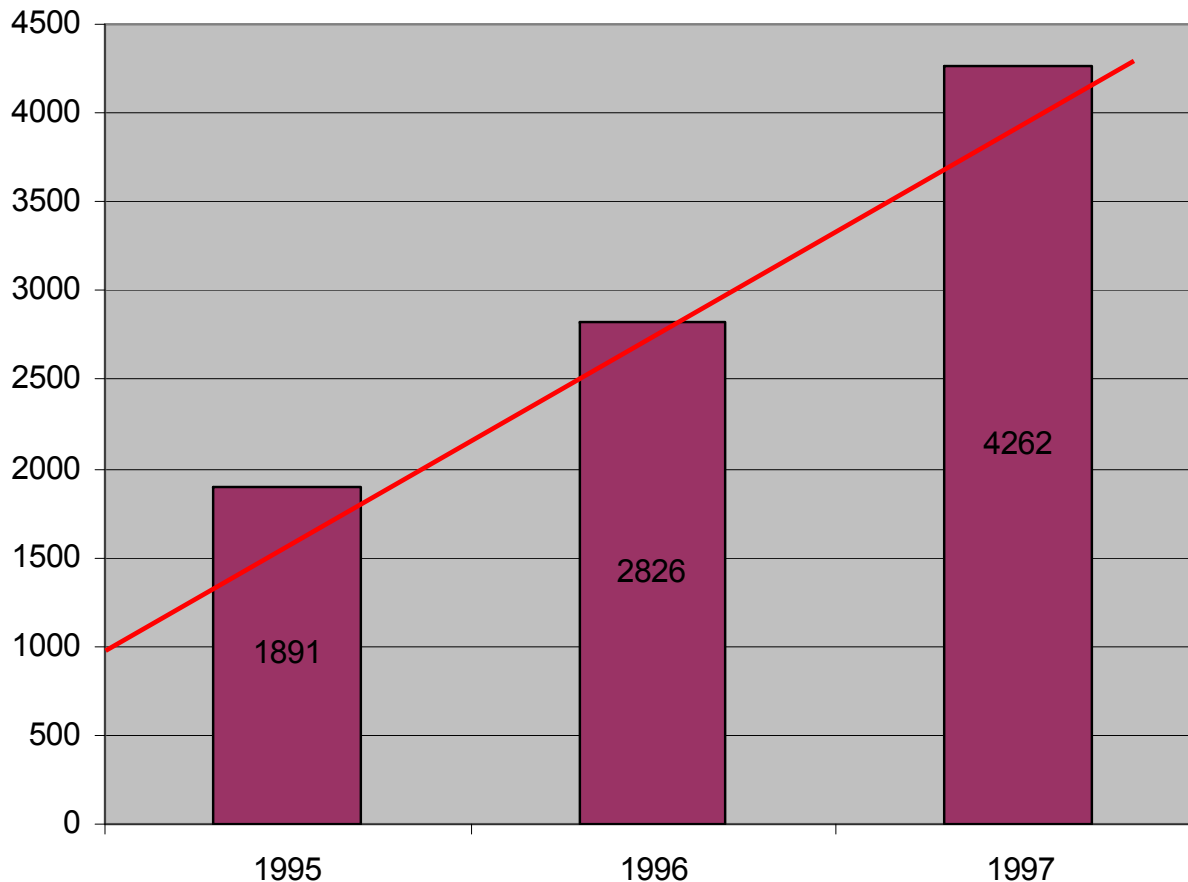
Struktura dochodów

Problem gazet bezpłatnych (od 2000 r.)

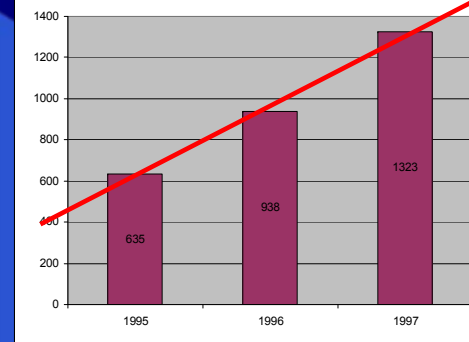
Rynek reklamy w Polsce (lata 90.)

Wydatki na reklamę w Polsce [mln zł]

W tym na
reklamę
prasową
31-33%

Wydatki na reklamę prasową w Polsce [mln zł]

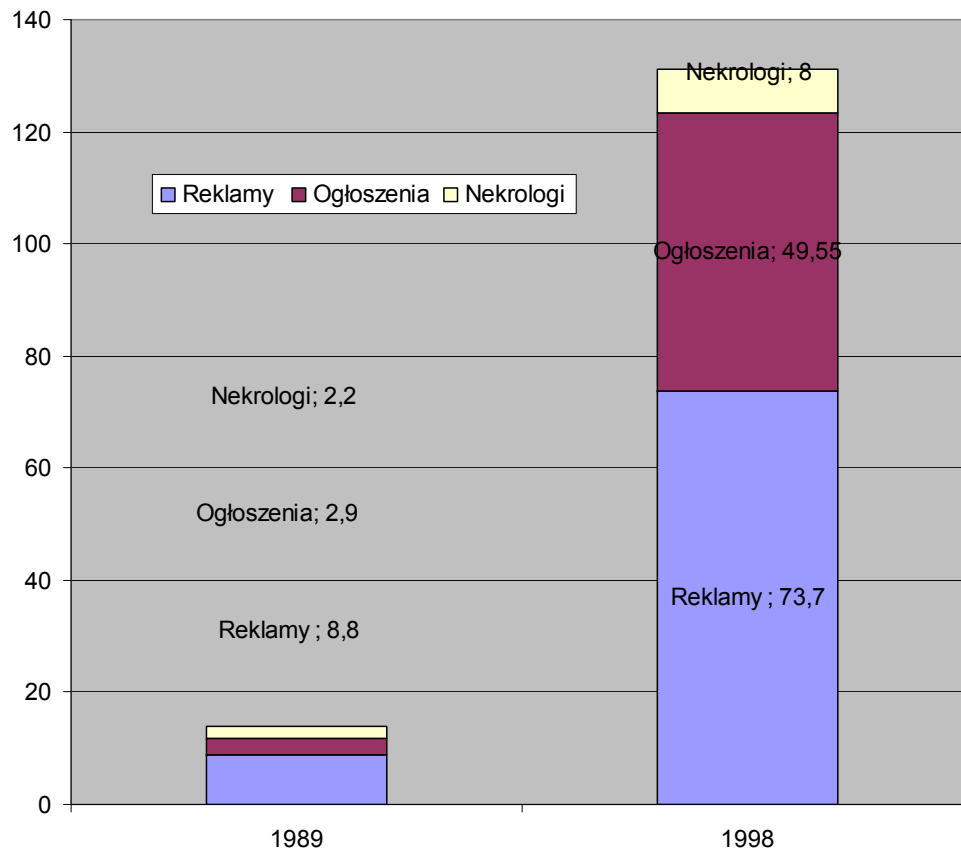
Powierzchnia reklamowa 1989-1998

Dziennik Polski +840%

Kolumn tygodniowo

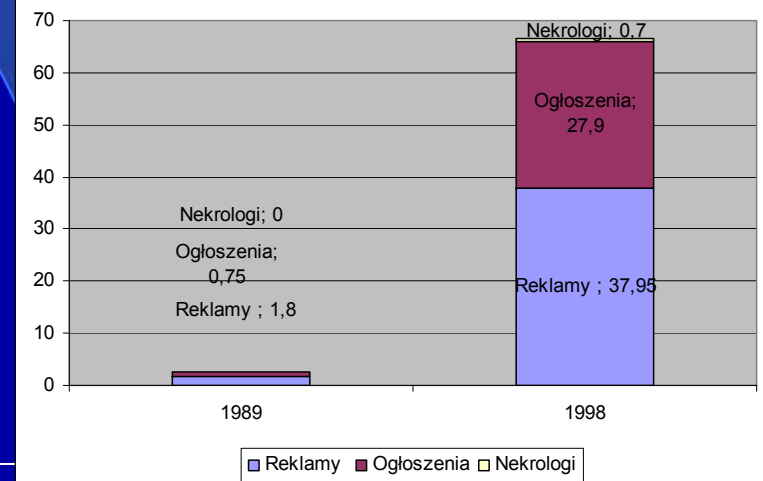
Skala 1:1

Dziennik Polski [kolumn tygodniowo]

Gazeta Krakowska +2900%

Gazeta Krakowska [kolumn tygodniowo]

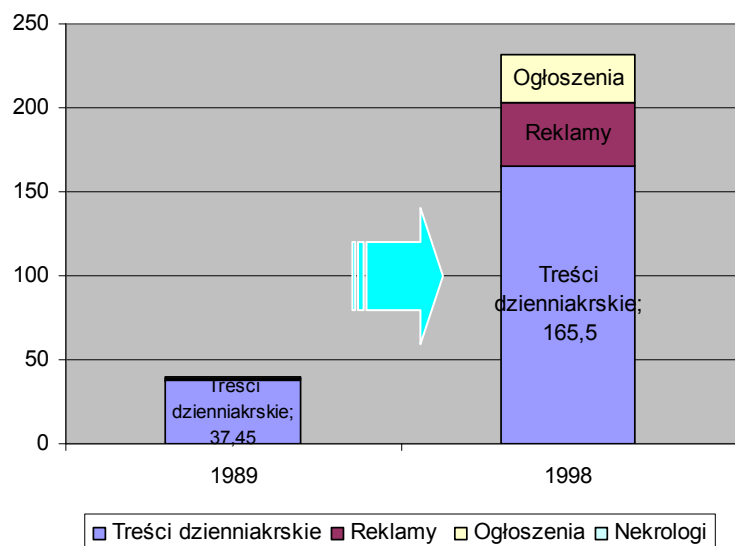

Objętość gazet

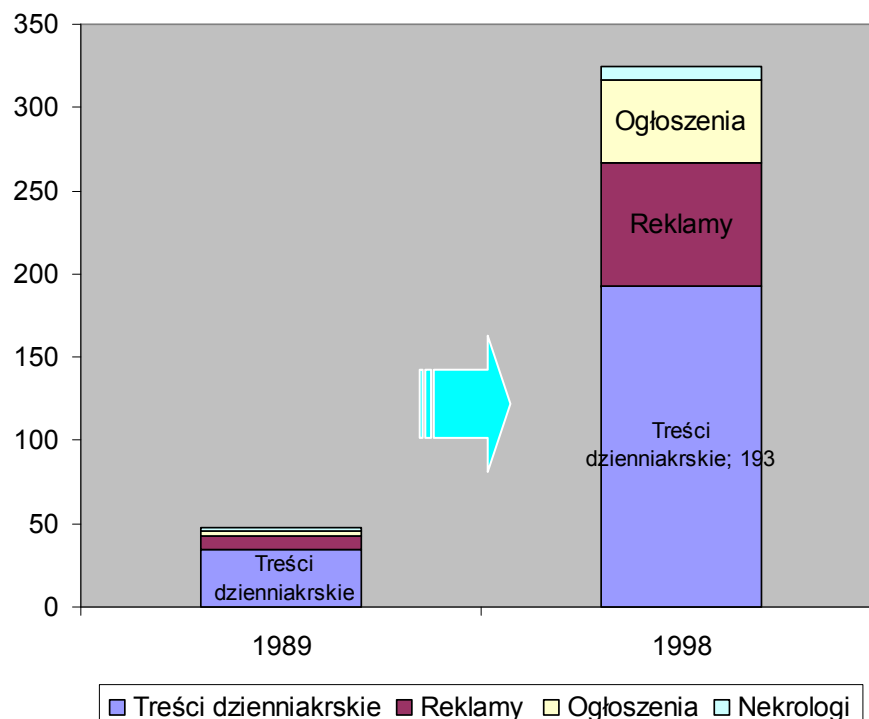
Gazeta Krakowska
objętość: +580%

Dziennik Polski
objętość: +675%

Gazeta Krakowska [kolumn tygodniowo]

Dziennik Polski [kolumn tygodniowo]

Przemiany jakościowe [2]

	Przed 1989	Po 1989
Język	język literacki	język potoczny
Kolor	czarno-białe	pełny kolor
Sposób składu i druku	tradycyjny zecer - typografia	nowoczesny skład komputerowy - fotooffset

Język prasowy

- Zanik „nowomowy” (por. Głowiński)
- Od języka literackiego do języka potocznego
- Zanik informacji nieskomentowanej (->TV i internet)
- Wzrost liczby wypowiedzi publicystycznych
- Infotainment - nowy paradygmat newsa

Kolor w offsecie

ROK XIX
Nr 60 (5944)

D

A

W 20 rocznicę powstania ZWM

Uroczysta akademie w

WARSZAWA (PAP). Młodzież robotnicza, szkolna raz delegacje młodych mieszkańców wsi mazowieckiej niedzięk wieczorem w Sali Kongresowej w Warszawie na okazji 20 rocznicy powstania Związku Walki Młodej przybyli dawni członkowie ZWM, uczestnicy szeregach Gwardii i Armii Ludowej, żołnierze ZW Czwartaków. Młodzież wita serdecznie przybyłych m. in.: członka Biura Politycznego i sekretarza KC KSZK, wiceprezesa NK ZSL – Józefa Ozgę-Michalskiego CK SD – Stanisława Kulczyńskiego. Akademię cy Zarz. Gł. ZMW – Józef Tejchma W czasie akademii wygłosił Z. Kliszko. Z kolei referat wygłosił sekretarz Renke.

Podpisanie umowy w Warszawie

SOBOTA 3 LISTOPADA 2007

DIENNIK POLSKI

Pejzaż

Kryminalny

W więzieniu, podobnie jak na wolności, królują narkotyki

Str. P3

Muzyczny

Muniek Staszczak robi swoje, od 25 lat

Str. P4

Krakowski

Prof. Jacek Purchla o żydowskim Krakowie

Str. P9

Bies

Zupa, kocha majer

Str. P1

KATARZYNA KLIMEK

Lot nad granicą strachu

Spiesząc się z jednej pracy do drugiej, Filip co jakiś czas spogląda w niebo. Sprawdza zachmurzenie. Jeśli nie ma silnego wiatru, wie, że właśnie jest ten dzień. Myślami wędruje już wysoko w górę.

A w myślach taki obrazek: dzwięk silnika samolotu na czterech tysiącach metrów wysokości, przestrzeń, świst powietrza, spadochron na plecach. Odrzuwasz się i to, co na dole, na moment przestaje istnieć. Skaczesz.

Filip jedździ na tzw. strefę zrzutu co drugi weekend. Przyznaje, że gdyby tylko mógł, robiłby to znacznie częściej. – Od tego można się uzależnić – mówi.

W ciągu dnia jest przedstawicielem handlowym, wieczorem stoi na bramce w dyskotekę. Jednak gdy wygrywa w nim duża spadochroniarza, urywa się z pracy. Bierze kilka dni wolnego i w powietrzu zapomina o całym Bożym świecie.

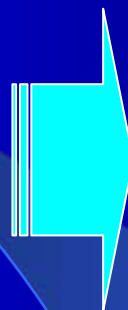
jest swego rodzaju społeczeństwo, które coraz bardziej może pozwolić sobie na sprzątnięcie i spędzenie czasu w nietypowych miejscach, na kursach spadochroniarstwa, którzy to jest tak naprawdę spadochroniarstwo, w którym czas, cyfry.

Filip mógłby wdać o skomercjonowanie filmu. Chciałby dochron. Nie planuje, bo rzędu 20... A do spadacze dokupić okulary...

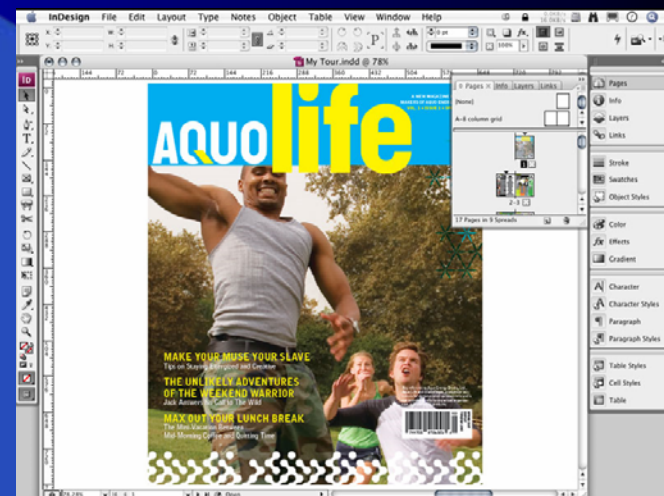
Entuzjazm zaraził już... Choć są i tacy, którzy nie chcą gnawali po... gdyż było to przeżycie... – że przez... czuje się aż... by. Jednak znów pojawiają się tylko... tego czasu można by nie... fu – mówi.

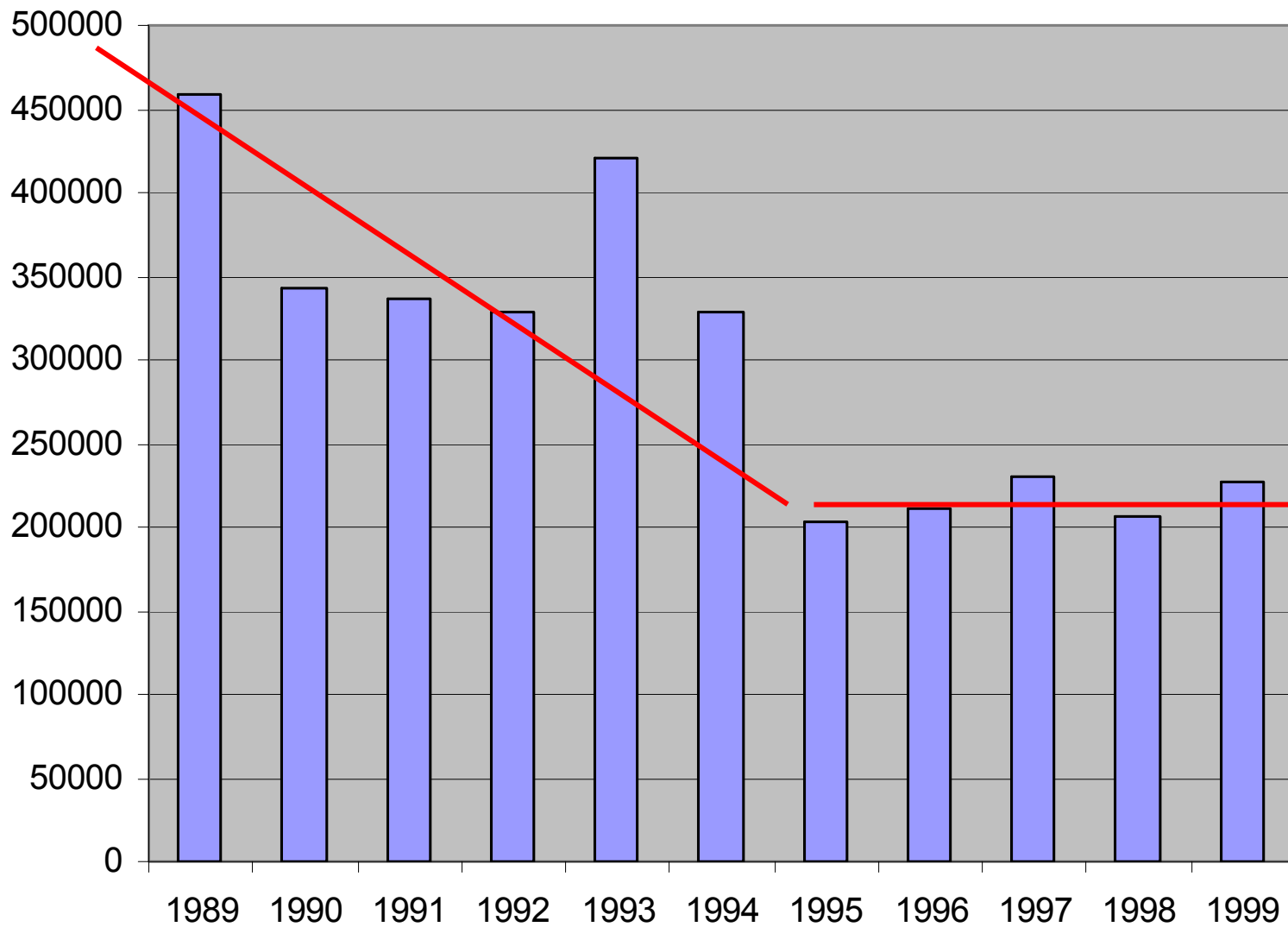
Skład i druk

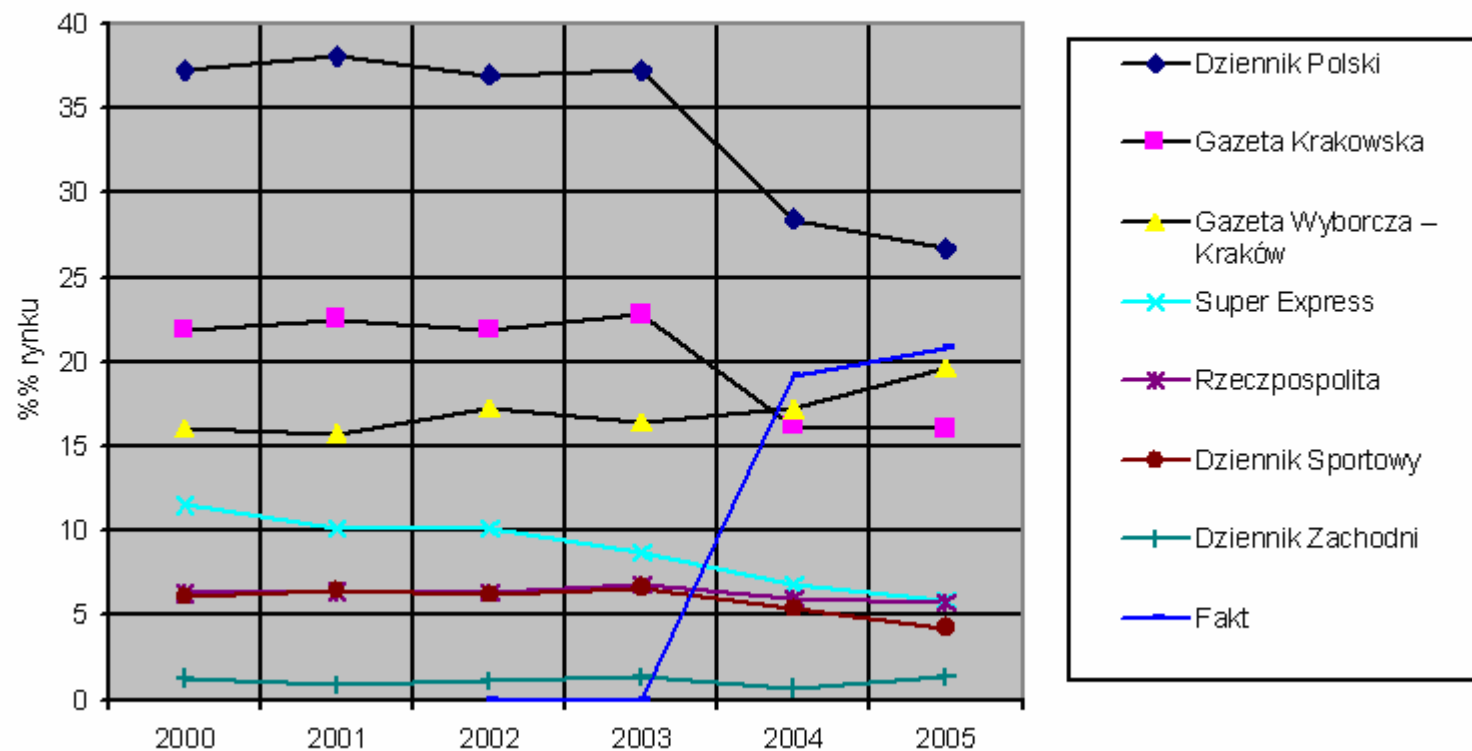
Skład w redakcji
likwidacja red.
nocnych
Telefransmisja

Nakłady prasy w Krakowie

Dynamika 2000-2005

Czytelnictwo gazet

1989

1 egz./1,5 mieszk.

Od 1995

1 egz./3 mieszk.

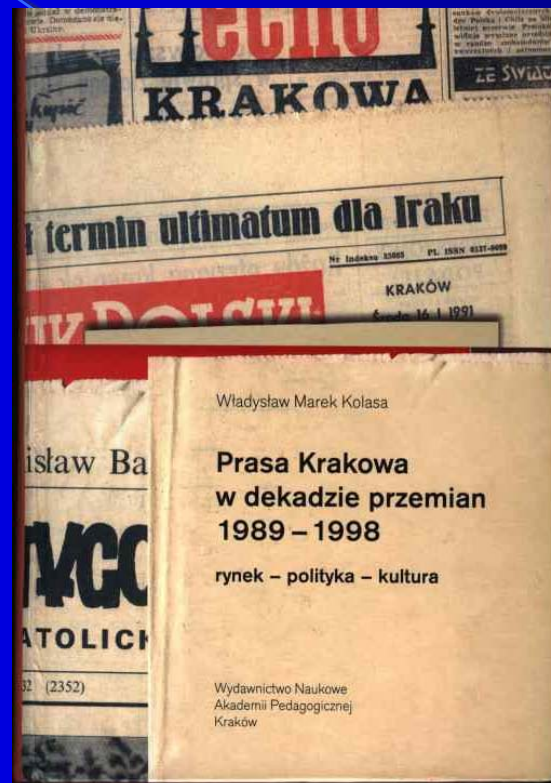
Od 2004

1 egz./4 mieszk.

Lektura uzup.

- W. M. Kolasa: Prasa Krakowa w dekadzie przemian 1989-1998. Kraków 2004, s. 22-36
- Toż on-line: http://fidkar.wbp.krakow.pl/fidkar/temp/ap_mat/dziennikar/01/

Plan wykładu

1. Elementy typologii
2. Tło i efekty transformacji prasy po 1989 r.
 - Przemiany ilościowe
 - Przemiany jakościowe
3. Gazety ogólnopolskie po 1989 r.

Gazety przed 1989 r.

- 53 tytułów (z czego 45 tyt. i 90% nakładu wyd. RSW „Prasa-Książka-Ruch”), w tym:
- 13 gazet ogólnopolskich**:
 - 3 centralne gazety partyjne: PZRP, ZSL, SD
 - 1 gazeta rządowa
 - 5 specjalnych (wiejski, wojskowy, 2 młodzieżowe, katolicki)
 - 2 gaz. warszawskie o zasięgu ogólnopolskim
 - 2 sportowe
- 40 gazet regionalnych
- ** Wykaz tyt. – slajd 41

Gazety w Polsce po 1989 r.

Rok	Liczba tytułów	Łączny nakład jednorazowy w tys. egz.
1989	53	7511
1990	73	5357
1991	74	5625
1992	80	6604
1993	78	6735
1994	74	5754
1995	68	4933
1996	59	4420
1997	61	4437
1998	62	4380 ^{*)}
1999	59 ^{*)}	4270 ^{*)}

2000 45

3949

2005 49

5405 (w tym bezpłatne)

Gazety płatne (nakłady)

Kategorie dzienników	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005 (I-IX)
Ogólnoinformacyjne ogólnopolskie	1145,7	1133,0	1079,0	973,1	905,9*	1429,5	1391,2
Ogólnoinformacyjne regionalne	1445,2#	1406,3#	1315,1	1268,1	1146,9	1070,4	1008,7
Ekonomiczno-prawne	100,1^	106,5	101,3	96,8	106,9	114,5	117,3
Sportowe	125,7	115,0	107,4	105,7	105,9	88,8	(91,0)
RAZEM	2816,7	2760,8	2602,8	2443,7	2265,6	2703,2	2608,2

Gazety płatne (udział %%)

Kategorie dzienników	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005 (I-IX)
Ogólnoinformacyjne ogólnopolskie	40,7	41,0	41,5	39,8	40,0	52,9	53,3
Ogólnoinformacyjne regionalne	51,3	50,9	50,5	51,8	50,6	39,6	38,7
Ekonomiczno-prawne	3,5	3,9	3,9	4,0	4,7	4,2	4,5
Sportowe	4,5	4,2	4,1	4,3	4,7	3,3	3,5
RAZEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Gazety – udział w rynku

Tytuły lub grupy tytułów	I półrocze 2003	I półrocze 2004	I półrocze 2005
Dzienniki regionalne	52,0	34,5	31,0
<i>Gazeta Wyborcza</i>	18,1	14,6	14,4
<i>Super Express</i>	11,7	7,8	6,7
Inne ogólnopolskie	18,2	13,5	12,3
Razem (bez <i>Faktu</i>)	100,0	70,4	64,3
<i>Fakt</i>	–	18,1	16,0
Razem dzienniki płatne	100,0	88,5	80,3
Gazety bezpłatne		11,5	19,7

100

70

64

Gazety ogólnopolskie

1989

Gazety ogólnopolskie

2001

1. Trybuna Ludu	(550)	1. Gazeta Wyborcza	(459)
2. Gromada	(461)	2. Super Express	(335)
3. Express W.	(434)	3. Rzeczpospolita	(199)
4. Świat Młod.	(367)	4. Nasz Dziennik	(130)
5. Życie Warsz.	(309)	5. Dziennik Sport.	(89)
6. Rzeczposp.	(240)	6. Gazeta Prawna	(70)
7. Sztandar Mł.	(221)	7. Trybuna	(46)
8. Prz. Sportowy	(154)	8. Życie	(40)
9. Kurier Polski	(147)	9. Giełda Samoch.	(34)
10. Dziennik Lud.	(130)	10. Prawo i Gospod.	(30)
11. Sport	(125)	11. Puls Biznesu	(21)
12. Słowo Powsz.	(70)	12. Sport	(19)
13. Żołnierz Woln.	(50?)	13. Parkiet	(11)

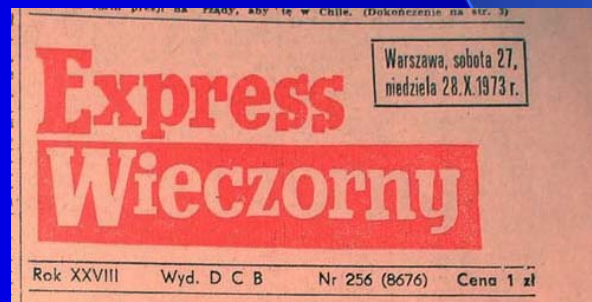
Wybrane gazety zlikwidowane [1]

- Gromada (1947-1995), przetarg, PSL Solidarność, spadek z 461 do 100 tys. (likwidacja)
- Sztandar Młodych (1950-1997, organ ZSMP) = przetarg, Marquard 70%, spadek nakł. z 461 do 55 tys w 1997 (likwidacja)
- Kurier Polski (1957-1999, organ SD), od 1992 własność Solarza [Polsat]

Wybrane gazety zlikwidowane [2]

- Słowo Powszechne (1947-1997, organ PAX), od 1993 „Słowo-Dziennik Katolicki” (spadek do 10 tys. likwidacja)
- Express Wieczorny (1946-1999), przetarg, PC, nast. JMG Ostpresse, spadek nakł. z 434 do 30 tys w 1999 (likwidacja). [Los wszystkich gazet popołudniowych]
- Świat Młodych (1949-1993), pismo harcerskie

Gazety przekształcone [1]

- Trybuna Ludu (1948-1990, centralny organ PZPR, do 1,5 mln egz.), od pt. „Trybuna”
- Życie Warszawy (od 1944), prywatyzacja, probelwederski, afery, właściciel N.Grauso, Z. Jakubas, M.Sołowow (od 1997 pismo lokalne). Od 1996 red. T.Wołek i większość zespołu tworzy dziennik „Życie”

Gazety przekształcone [2]

- Rzeczpospolita (od 1982, organ Rządu RP), w 1991 sprzedany spółce (kapitał: Hersant, Orkla, Macom) => szerzej
- Żołnierz Wolności (1943-1991), przekształcony w tygodnik „Polska Zbrojna”

Inicjatywy nieudane

- Nowy Świat (1991-1993, red. P. Wierzbicki) – zbliżony do PC
- Czas (1990-1997, red. J. Polkowski) – prawicowy (przejściowo ogólnopolski, zdrapki 1992-1993)
- Obserwator Codzienny (1992, red. D. Kalabarczyk)
- Glob 24 (1991-1992, red. D. Kędzierska)
- Życie (1996-2001), red. T. Wołek, prawicowa, afery, 120 tys. egz. Reaktywacja gazety 2004-2005
- Nowy Dzień (2005-2005) – dziennik bulwarowy Agory SA. (800...200 tys. egz.)

Inicjatywy nieudane

NOWY ŚWIAT

PISMO CODZIENNE DLA WSZYSTKICH SFER

Cena 2000 zł. Wyd. K

Warszawa, poniedziałek, 1 lutego 1993 r., nr 25 (356), rok III

INDEX 350-672 ISSN 0867-7611

Przepraszamy naszych Czytelników, którzy w minionym tygodniu nie otrzymali naszej gazety albo mieli trudności z jej zakupem.

Kłopoty będące przyczyną tej sytuacji zbliżają się do końca. Redakcja

KROTKO

◄ Papież Jan Paweł II ostrzegł 22 sędziów Roty, trybunału kościelnego unieważniającego sakrament małżeństwa zawierany w Kościele katolickim, aby nie ulegali pokusie dowolnej interpretacji prawa kanonicznego.

◄ Podczas spotkania opłatowego z katechetami stołecznych szkół średnich prymas Polski kard. Józef Glemp zaproponował, aby 29 maja br. na Torwarze spotkała się młodzież warszawska, która w ub.r. przyjęła sakrament bierzmowania.

„Spotkanie takie jest bardzo potrzebne, aby katechizowana przez nas młodzież nie traciła kontaktu z Kościołem po I Komunii św. i Bierzmowaniu” — powiedział prymas.

Dolar i złoto w górę

W ostatnim tygodniu sztywnieja kantorowy kurs dolara wzrósł w skupie o 24 zł, w sprzedaży o 29 zł. W piątek średni kurs kupna wynosił 15 679 zł, sprzeda-

Marsz protestu

Przychodzimy kiedy źle się dzieje

Marsz pod Belweder zgromadził ok. 20 tys. osób. ● Niebawem komitet na rzecz nowych wyborów. ● Kłopoty policyjnych rachmistrzów. ● Spekulacje wokół kukły. ● Kaczyński: abdykacja ostatnią szansą Wałęsy. ● Parys: władza zajęła się władzą. ● Macierewicz i Olszewski — nieobecni.

Fot. Longin Wawryniewicz

Chorwacja

Walka o tamę

Trwa walka o zapobieżenie katastrofie ekologicznej w Chorwacji, gdzie wycofujące się oddziały serbskie poważnie uszkodziły zapórę wodną Peruca. Powódź zagraża terenom zamieszkanym przez około 20 tysięcy ludzi. W akcji ratunkowej biorą udział specjaliści brytyjscy. Przez kilka wyrw w tamie wydobywa się woda, która splywa do rzeki Cetiny. Rzeka ta na kilkukilometrowym odcinku wystąpiła już ze swego koryta.

Największa wyrwa w tamie ma szerokość pięciu metrów. Ekipy chorwackie pod nadzorem brytyjskich inżynierów próbują ją zlikwidować przy użyciu worków z piaskiem i betonem. Szef delegacji brytyjskich ekspertów profesor Paul Back oświadczył w niedzielę, że jest jeszcze za wcześnie, by stwierdzić, czy niebezpieczeństwo wydotania się ze zbiornika wielkiej masy wody zostało usunięte.

Powodzenie akcji zależy przede wszystkim od tego, czy uda się na czas uruchomić awaryjny zbiornik wodny poniżej poziomu zapory, który odciążyliby rzekę Cetinę. Jak dotąd, pod wodą znalazło się około tysiąca hektarów ziemi uprawnej i łąk. Nie został natomiast zniszczony żaden z domów mieszkalnych. Zarówno Serbowie, jak i Chorwaci zobowiązali się do wstrzymania wszel-

Nowe gazety

- Gazeta Wyborcza => szerzej
- Super Express => szerzej
- Fakt => szerzej
- Nasz Dziennik (od 1998), związany z Radiem Maryja. Red. Od 1999, E. Nowina-Konopka. Nakład 90... 20 tys. Pismo katolicko-narodowe
- Trybuna (od 1990, wcześniej „Trybuna Ludu”), red. M. Siwiec, T. Szymczycha, J. Rolicki, A. Urbańczyk i in. Nakład 50... 20 tys. Pismo lewicowe.
- Polska (od 2007) – dziennik matka grupy Polskapresse [główny grzbiet gazet regionalnych – razem 417 tys. egz.

- Geneza – obrady Okrągłego Stołu, organ „Solidarności”
- 1 numer – 8 V 1989, 8 stron, 150 tys.
- Pierwsza red. A. Michnik, H. Łuczywo, E. Skalski.
Zespół: P. Pacewicz, K. Śliwiński, J. Żakowski,
A. Bikont, P. Niemczycki, J. Rawicz i in.
- Od 1990, centrowa (kojarzona z UW, KLD, nast. PO)
- Pełna sieć mutacji (22), liczne dodatki, pierwszy dziennik w internecie, nakł. 500-580 tys.
- Duży udział w rynku reklamowym -50% pracowników
- Ewolucja w stronę holdingu medialnego (sieć drukarni, 18 stacji radiowych, 14 mag.kolorowych, 4 pisma bezpłatne, w tym „Metro”, zatr. ok. 700 dziennikarzy
- Od 1998 Agora jest notowana na giełdzie

- Gazeta sensacyjna.
- Właściciel ZPR, od 2007 Murator SA
- Początkowo (od 1991) pt. „Express Poranny”, następnie SE. Pierwszy zespół w tworzyli w większości dziennikarze którzy odeszli z Expressu Wieczornego (tuż po przejęciu tytułu przez PC).
- Od 1992 roku reformy G. Lindenbergga – który stworzył jego obecną formułę. Pierwszy na polskim rynku dziennik sensacyjny w pełnym tego słowa znaczeniu; początkowo szokował czytelników.
- Nakłady: 300-400 tys., nast. 200-150 tys.
- Rekord nakładowy 1995 – 2 mln. egz. (zdrapka)

- Gazeta sensacyjna, od jesieni 2003
- Wydawca, Axel Springer Polska
- Wzorowany na niemieckiej bulwarówce „Bild”
- Bezpośrednia konkurencja dla Super Expressu
- Dzięki gigantycznym nakładom finansowym i śmiałej formule gazeta zmieniła utrwalone pozycje na polskim rynku prasowym (por. wykres – slajd 31 i liczne artykuły na ten temat)
- Zatrudnia 150 dziennikarzy
- Nakłady: 700-500 tys.
- Słynie z nierzetelności. Laureat „Hiena Roku” 2005 i 2006

- Geneza: niezależny od PZPR organ Rządu (od 1982),
- Nieformalnie podstawowe źródło inf. prawnej,
- Prywatyzacja: 1991 powstaje Sp. Presspublica (49% udziałów R. Hersanta), od 1996 – 51% udziałów Orkla, od 2006 Mecom.
- Cechy: organ biurokracji i kadry menedżerskiej, 2/3 nakładu (200...170 tys.) rozpowszechniane jest w prenumeracie
- Mocne zainteresowania ekonomią i prawem; jest realną konkurencją dla gazet ekonomicznych
- Zatrudnia ok. 250 dziennikarzy

Dzienniki ekonomiczne

- Rzeczpospolita =>
- Nowa Europa (1991-1997), od 1997 Prawo i Gospodarka, w 2002 likwidacja.
- Gazeta Prawna (od 1994, od 2002 dziennik), Infor, nakłady 120-75 tys.
- Puls Biznesu (od 1997), ok. 20 tys. egz.
- Parkiet Gazeta Giełdy (1994), od 2005 przejęte przez Rzeczpospolitą
- Dziennik Polska-Europa-Świat (2006-2009), prawicowy, wyd. Axel, od 2009 Infor, fuzja z Gazetą Prawną

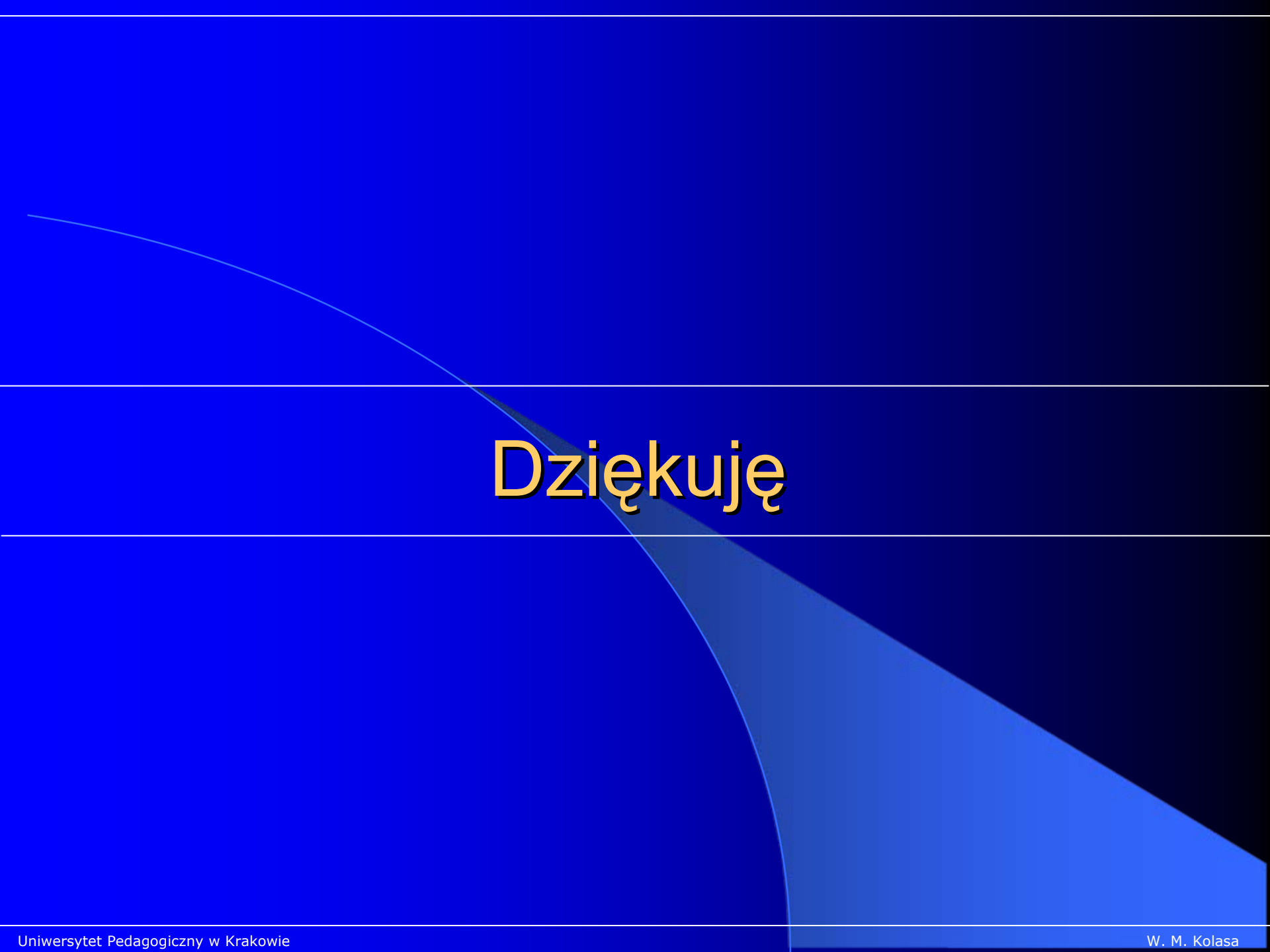
Dzienniki sportowe

- Przegląd Sportowy (od 1921), od 1994 Marquard, od 2007 Axel (od 1999 fuzja z „Tempem”); nakład 100...75 tys. egz.)
- Sport (od 1945), w l. 2001-2005 udział Marquarda, od 2007 Axel. Nakład 20...10 tys.

Lektura uzup.

- T. Mielczarek: Monopol, pluralizm, koncentracja. Warszawa 2007, s. 80-136
- R. Filas: Prasa ogólnokrajowa po 1989 r. W: Słownik wiedzy o mediach. Warszawa 2007, s. 108-125
- W. Sonczyk: Zmiany na rynku i ewolucja formuły wydawniczej prasy codziennej w Polsce 1990-2004. "Studia Medioznawcze" 2005, nr 4, s. 11-25

Dziękuję